

Goede vrienden

Het was de 11de februari 1858. 163 jaar geleden. Die dag zou een gebeurtenis die ongetwijfeld voor velen van geen enkel belang was, het leven van een jong meisje uit de Bigorre gaan veranderen, en in haar spoor dat van vele, vele gelovigen. De geschiedenis van de verschijningen van Maria – de Onbevleete Ontvangenis, met die naam wilde zich zich op 25 maart van datzelfde jaar voorstellen aan Bernadette, de kleine heilige van bij ons, een van die « heiligen van bij ons naast », zoals onze paus Franciscus ze zo graag heeft – deze geschiedenis is geen vertelseltje, het is zelfs geen stichtingsverhaal. Het is een schat waarvan wij de bewaarders zijn, een programma, een missie, een oproep en dus een uitdaging voor iedere dag.

Sinds de erkenning door Mgr Laurence van het bovennatuurlijk karakter van deze verschijningen is de stroom van mensen die naar Lourdes komen, nooit opgehouden. Wat kwamen ze hier zoeken ? Voor een aantal van hen ongetwijfeld de hoop op genezing. De aanwezigheid van onze broeders en zusters die ziek zijn, leven met een beperking, kwetsbaar en vol zorgen zijn, is een wezenlijke, consubstantiële werkelijkheid voor het Heiligdom, want vanaf het begin heeft het geloof wonderen verricht, waarbij het woord van Jezus levende werkelijkheid werd, dat menigmaal herhaald wordt in het Evangelie : « *Uw geloof heeft u gered* ». Dit heil waarvan Lourdes de boodschapster is, is niet een eenvoudige fysieke genezing maar het is de vrede van de ziel wanneer de bedevaarder verzoening vindt met zichzelf, met God en met zijn broeders en zusters, doorheen het immense geschenk van de Verzoening ; dit Heiligdom moet vóór alles zichtbaar maken dat het gelaat van God barmhartigheid is ; deze vrede komt er ook doorheen de aanvaarding van een situatie die veeleer onthaald wordt dan wel ondergaan en die toelaat om een mogelijke toekomst te bespeuren.

Wat kwamen ze hier zoeken, al die mensenstromen ? Ongetwijfeld ook de bescherming van de Maagd Maria, onze moeder en de moeder van de Verlosser, die met een eindeloze delicaatheid tot Bernadette sprak, haar met 'u' aansprak, haar beschouwde als 'een persoon', haar vertrouwen schonk, die bad en het jonge en arme meisje Soubirous met haar glimlach onthaalde.

Decennia lang zijn steeds talrijker mensenstromen naar Lourdes gekomen. Eerst vanuit de omliggende streken en dankzij de treinen die het station van Lourdes bedienden, van steeds verder weg, totdat dit heiligdom een plaats werd die in de ganse wereld bekend is. Lourdes is niet een wereldwijde commerciële merknaam, maar een stad die omwille van haar spirituele dimensie, van haar Heiligdom, bekend is in de meest afgelegen gebieden van onze wereld, op alle vijf de continenten. De reproducties van de Grot en de kerken die Onze-Lieve-Vrouw van Lourdes als patroonheilige hebben in alle landen en in alle streken, zijn hiervan een teken. Lourdes heeft een buitengewone vruchtbaarheid, die niet van ons afhangt maar die voortstroomt, zoals de de bron sinds de dag waarop Maria ze aanwees aan Bernadette is blijven stromen.

Maar zie nu, de stromen van mensen komen niet meer. De stroomvloed is opgedroogd en een nieuwe datum zal voortaan toegevoegd worden aan de toch al zo gevulde kalender van Lourdes : de 17de maart 2020. Op die dag werd het heiligdom gedurende twee maanden gesloten. Wat een krachtig teken ! Wat een beproeving ook, en de media van gans de wereld hebben zich er niet in vergist. Talrijk zijn ze naar hier gekomen om te interviewen, te filmen en zich rekenschap te geven van deze unieke belevenis. Nog steeds zijn er geen bedevaarders, en als er tussen mei en oktober van vorig jaar tóch heel wat bezoekers waren, mensen die een uitstap maken, zoals ze genoemd worden, zonder twijfel 800.000 in getal, dan bleven zij enkele uren in onze stad, zonder evenwel de schoonheid te ontdekken van hetgeen het Heiligdom te bieden heeft inzake internationale vieringen, processies, levende catecheses doorheen het zien van hetgeen er beleefd wordt tussen zieken en hospitaliers, tussen mensen van alle nationaliteiten, van alle generaties, van alle sociale omstandigheden, van alle talen, die van Lourdes een plaats van levende en vindingrijke broederlijkheid maken. Men zal nooit genoeg kunnen zeggen hoezeer het zicht van het Heiligdom dat leeg is, iets extreem traumatiserend heeft voor wie houdt van Lourdes ; voor de chapelains van wie de bestaansreden is om bedevaarders te onthalen en te begeleiden ; voor de hospitaliers en vrijwilligers in dienst van deze bedevaarders ; voor de mensen van onze werkgemeenschap die terecht bezorgd waren voor hun toekomst en die we onophoudelijk moeten geruststellen en troosten in de grootheid van hun missie. We weten dat ook u dit trauma hebt beleefd en dat deze droefheid van zich niet te kunnen komen onderdompelen in het leven van Lourdes vele bedevaarders heeft getekend. Ik denk dat ik kan zeggen dat – anders dan bij de religieuze praktijk waarbij men een duidelijke daling heeft vastgesteld na het weer naar buiten kunnen komen na afloop van de afsluitingsmaatregelen, hetgeen door heel wat factoren kan verklaard worden, zoals de angst en het verlangen om zijn bezigheden op een andere manier in te vullen – het verlangen om bedevaarder naar de Stad van Maria te blijven, niet afgezwakt is, en wel integendeel. Er is een geen alternatief voor Lourdes. Er is geen *ersatz* voor Lourdes, omdat hetgeen men hier beleeft en hetgeen men hier ontvangt, uniek en heel welbepaald is. Men houdt ervan of men houdt er niet van. Men treedt binnen of men treedt niet binnen in de genade van deze plaats, maar – zo denk ik – men kan er niet onverschillig voor blijven. Dat verlangen is nog sterker geworden en de webinars die we georganiseerd hebben vanaf het begin van de maand december, tonen heel duidelijk die ‘smaak’ voor Lourdes, die nood aan Lourdes, die dorst om het dagelijkse leven achter te laten, zich op weg te begeven en aan te komen, niet in het beloofde land, maar in het land van de belofte, in de land van het onvoorzienbare, daar waar God spreekt tot het hart van zijn kinderen onder de tedere aanblik van de Onbevleete Maagd. Al wie in hun leven deze ervaring hebben beleefd weten dat ze een funderende waarde heeft, dat zij een rots is waarop het spirituele leven kan opgebouwd worden, omdat ze de ontmoeting met God is en de incarnatie van hetgeen Maria zegde tot Bernadette : « *Ik beloof u niet gelukkig te maken in deze wereld maar in de andere* ». Die andere wereld is er, die wereld van het Koninkrijk dat we kunnen ontvangen, wanneer men bemint, wanneer men dienstbaar is, wanneer men heel nederig het Evangelie beleeft, wanneer we in overweging nemen : « *Wat voor de wereld zwak is, heeft God uitverkoren, om het sterke te beschamen* » (1 Kor 1, 27).

De leegte is niet de dood, en Lourdes is niet dood. Ik ga zelfs nog verder. In deze crisis wordt Lourdes opnieuw geboren, vindt het opnieuw zijn fundamenten en is het een bevraging van hetgeen de ganse wereld beleeft en ondergaat. De eerste les voor het Heiligdom die ik trek uit de wereldwijde gezondheids crisis is de kracht van het gebed. Vóór alles is Lourdes een plaats van gebed. Er zijn er misschien die het zouden willen omvormen tot een katholiek attractiepark, maar dat is onmogelijk, want het is aan de Grot dat er zich heel veel afspeelt, wanneer iedereen er op een discrete manier of in kleine groepjes naar toe kan gaan om er neer te leggen hetgeen men in stilte ten diepste verlangt : de last van zijn leven en die van degenen die hen dierbaar zijn, hun vreugden, hun droefheid, het juk van zijn zondigheid, de hoop op een vredevolle toekomst.

De chapelains hebben deze ervaring beleefd in het aanhoudend gebed aan de Grot tijdens de twee perioden van afsluiting. Hoewel we totaal afgezonderd waren, waren we niet alleen, in de zekerheid in het gebed verbonden te zijn met duizenden, tienduizenden toehoorders of televisiekijkers ; en zouden het er maar vijf of tien zijn geweest, dan zou dat nog niet zonder belang geweest zijn. De rol van de chapelain bestaat erin om de schreeuw van deze lijdende wereld voor Maria te brengen. Lourdes moet een biddende long van de wereld zijn want de wereld heeft daar nood aan. De getuigenissen die we ontvangen hebben, de duizenden gebedsintenties die we elke dag of elke week neerleggen aan de Grot, tonen deze verwachting en deze vragen. Deze intenties zijn er in alle talen. Ze zijn de vertegenwoordiging van degenen die hier geregeld naar toe komen : zij vertellen over een leven van pijn, een nauwelijk verholde hoop, een vaak onwrikbaar vertrouwen en een verwonderlijke dankzegging. Het Heiligdom is voortgegaan met het beleven van de ontmoeting, van op afstand natuurlijk, maar in een reële verbondenheid. Als het waar is – zoals men ons heel vaak heeft gezegd – dat Lourdes mensen goed geholpen heeft om deze pijnlijke periode van afscherming door te komen, dan danken we dat helemaal aan de genade van God en verzekeren we u dat we willen voortgaan om er te zijn voor u, voor allen die lijden te dragen hebben, voor allen die de last van de dag en de hitte te dragen hebben, voor allen die zich met volledig inzet geven en soms uitgeput zijn, voor allen die denken dat ze niet kunnen bidden en of dat ze niet meer kunnen bidden. Het is een magnifieke zending die de onze is ; maar ook een buitengewone verantwoordelijkheid die ons opvordert en ons nog steeds zal opvorderen, ook als deze crisis voorbij zal zijn. Het wezenlijke terugvinden. Dit alles is hetgeen me tekent, na een jaar zoals we dat nog nooit beleefd hebben.

Het wezenlijke : dat stelt vanzelfsprekend de zinsvraag. Al sinds maanden worden wij geconfronteerd met die vraag want we worden geconfronteerd met werkelijkheden die we hadden ondergestopt. We waren gewoon om te voorzien, om te plannen, en ineens werden we geconfronteerd met een bron van ongelooflijke broosheid en verontrusting : de onzekerheid. We dachten dat de vooruitgang ons zou beschermen en dat de grote epidemieën waarvan het wemelde in de mensengeschiedenis, nooit meer zouden terugkomen, en ineens werden wij die ons sterk waanden, geconfronteerd met kwetsbaarheid. Vaandeldragers van een almachtigheid spiegelde ons de mens op een uitvergroete manier voor en sommigen gingen zelfs zo ver te spreken over onsterfelijkheid, en eensklaps treedt de dood aan de oppervlakte, meedogenloos en geniepig, zonder dat we haar nog kunnen en willen verbergen,

want het enorme aantal doden, elke dag weer, zet de bevolking ertoe aan om bescherming te zoeken.

Onzekerheid, kwetsbaarheid en dood. We moeten ons die werkelijkheden eigen maken en ik geloof dat Lourdes ons daarbij kan helpen. Onzekerheid is iets waarmee elke bedevaarder moet leven. Toen God onze vader Abraham geroepen heeft om zijn land te verlaten, heeft Hij hem niet gezegd hoe alles zou verlopen. Hij heeft hem een richting aangewezen. « *Ga naar het land dat Ik u aan zal wijzen* » (Gn 12, 1). De onzekerheid is een bestanddeel van onze bedevaart. Wie zal er in Lourdes zijn ? Hoe zal het weer zijn ? Hoe zal er de sfeer zijn, maar ook hoe zal de reis verlopen ? Wat ga ik er meemaken ? Wat ga ik er ontvangen ? Onzekerheid wordt beleefd en kan alleen maar beleefd worden in overgave en in vertrouwen. Lourdes is het heiligdom van het onvoorziene en we moeten ons toevertrouwen, zelfs wat betreft de vruchten zélf die we zouden willen ontvangen van onze bedevaart. De bedevaarder wordt uitgenodigd tot vertrouwen. Vertrouwen in Jezus, Christus en Heer, die ons zegt dat Hij met ons zal zijn tot aan het einde der tijden ; vertrouwen in de organisator van de bedevaart die wellicht ook geen antwoord heeft op alle vragen maar die zijn verantwoordelijkheid opneemt en zorg draagt voor degenen die zich aan zijn zorg hebben toevertrouwd ; vertrouwen in degenen die mee op bedevaart zijn en die mij geschonken zijn als broeders en zusters op wie ik ongetwijfeld kan rekenen op een wijze die ik evenwel nog niet ken. Op de onzekerheid antwoordt Lourdes met het vertrouwen en de overgave die zo kenmerkend zijn voor de houding van bedevaarders. Maar sta me toe om mijn opzet nog een beetje te verbreden. Wellicht nooit eerder dan in de voorbije maanden hebben we zoveel mensen gehoord die er zeker van zijn wat er moest gebeuren en hoe het moest gebeuren. Natuurlijk doet de alomtegenwoordige entourage van de media dit fenomeen groeien maar de zichzelf proclamerende wijzen zijn legio. Maar leert Lourdes ons daarentegen niet juist dat dat ten overstaan van onzekerheid juist de nederigheid een waarachtig antwoord biedt ? De nederigheid van de Maagd Maria is een voorbeeld. De nederigheid en de vrijheid van Bernadette evenzeer. Het aanvaarden van te zeggen « *ik weet het niet* » vraagt echt moed, en hier kan men het leren uitspreken zonder nietiger te lijken dan iemand anders, omdat men aanneemt dat de almacht alleen maar een mythe is. En nog verder dan dat, worden wij uiteindelijk niet uitgenodigd om onze zekerheden in te ruilen voor overtuigingen ; 'zekerheden' zijn heel vaak een hinderpaal voor een waarachtige en vruchtbare dialoog ; 'overtuigingen' voeden ze juist, en Lourdes, plaats van ontmoeting en uitwisseling, drijft ons daartoe en nodigt er ons toe uit.

Er is de onzekerheid, maar er is ook de kwetsbaarheid. Onze maatschappijen verheerlijken de kracht, de jeugd en de schoonheid. De voorbije maanden hebben ons in contact gebracht met de zwakheid, de broosheid en de moeilijkheden van het ouder worden. Hoe kan men nog leven als het ideaal dat men ons voorhoudt, wordt ondermijnd ? Waarop kan men zijn leven bouwen als hetgeen men ons als model aanreikt, niet meer functioneert ? Is niet het allermoeilijkste in deze crisis die we doormaken, de verplichting tot sociale en fysieke afstand houden ? Dierbaren, en ook anderen, niet meer kunnen zien, zijn glimlach moeten verbergen, elkaar niet meer kunnen aanraken, omhelzen en in de armen sluiten : dat is een verschrikkelijke beproeving die zeker zijn sporen zal nalaten in de huidige generaties. We zijn relatiewezens en we zijn er ons heel goed van bewust dat, wanneer we ons afsluiten van de anderen, we ons van onszelf afsluiten. Ik ben er omdat jij er bent. Ik heb je nodig. Dat is wat

we hier beleven, dat is wat we hier leren. Lourdes is een plaats van hoop en van weerbaarheid omdat ze de school is van de delicaatheid van de blik die niet veroordeelt maar altijd de verborgen rijkdom in het hart van de andere ontdekt ; het is de school van de welwillendheid omdat ze het 'hart' ziet in het hart van het lichaam. Lourdes leert ons de waarde van elk mensenleven, wat ook de weg is die hij heeft afgelegd ; Lourdes leert ons de waardigheid van elke persoon, ingeschreven in het diepste zelf van zijn wezen. Lourdes kan ons tot steun zijn in deze momenten omdat we hier beleven dat de eerste plaats geschonken wordt aan de allerarmsten en aan de meest kwetsbaren, en dit zijn niet enkel woorden maar een werkelijkheid die we hier dag na dag beleven ; omdat we hier ook de delicaatheid ontdekken van het aanraken van een lichaam vol pijn.

Hetgeen we hier beleven, kan natuurlijk overgebracht worden naar elders, en het is niet voor niets dat het engagement dat de hospitaliers uitspreken, zich niet beperkt tot een diensttaak tijdens hun jaarlijkse bedevaart, maar hen uitnodigt tot dienstbaarheid aan de meest kwetsbaren in hun dagdagelijks bestaan. En natuurlijk zou u mij kunnen zeggen dat Lourdes dan ook juist niet Lourdes kan zijn zonder de aanwezigheid van de zieken. Sta me toe u dan op een bescheiden wijze te antwoorden dat de zieken nooit afwezig zijn geweest in het Heiligdom. Ook fysiek niet. Niet alle zieken liggen op een brancard, en een flink aantal van degenen die in het voorbije jaar naar Lourdes zijn gekomen, waren getekend door ziekte. Elke dag werd verschillende keren het sacrament van de zieken uitgereikt als teken van de gave van de kracht van God in de beproeving. Maar de zieken zijn ook aanwezig door de komst van hospitaliers, als bedevaarders, niet met een diensttaak, maar om te bidden voor al degenen die niet aanwezig konden zijn. De zieken zijn ook aanwezig doorheen de intenties die ze ons opsturen, doorheen de getuigenissen die we ontvangen, doorheen de zo krachtige uitdrukking van hun verlangen om terug te komen zodra dit mogelijk zal zijn. En ik voeg nog een ding toe. Op geen enkel ogenblik heeft het Heiligdom gezegd dat de zieken niet konden onthaald worden, hetgeen ik soms heb horen zeggen. Al heel gauw werden er protocols in het werk gesteld voor een mogelijk onthaal en al die tijd is het Onthaalcentrum Notre Dame in een overeenkomst met de Staat ter beschikking voor het onthaal van COVID-zieken. Deze overeenkomst zal ongetwijfeld op een andere plaats aangehouden worden. Ik zou willen oproepen tot stoutmoedigheid, voorzichtig maar zonder al te verregaande schrik. Dat wat onze zwakte was, wordt in zekere zin onze kracht : de meest kwetsbaren worden als eerste gevaccineerd ; ze zullen dus gemakkelijker op bedevaart kunnen vertrekken en komen. Met elkaar zullen we moeten samenwerken met de artsen, de artsen van de bedevaarten voor wie ik opnieuw mijn bewondering en dankbaarheid uitspreek, en de artsen van de onthaalstructuren van kwetsbare personen. Daarom zal hun morgen en zaterdag een spreektijd worden toebedeeld.

Lourdes heeft dus iets te zeggen omtrent het onthaal en de aandacht die gegeven wordt aan de meest kwetsbaren. Laten we allemaal daar de ambassadeurs van zijn, wij die zo vaak hier naar toe komen. Lourdes kan men ook beleven buiten Lourdes ; de geest van Lourdes moet zelfs beleefd worden buiten Lourdes. Iedereen kan dat ervaren. Wij wensen deze overtuiging trouwens naar voor te schuiven, juist ook doorheen de zogenaamde 'missies van Onze-Lieve-Vrouw van Lourdes' die u zullen voorgesteld worden in de loop van deze Dagen.

En tenslotte is er de dood. Die dood die we zozeer verborgen hebben. Het volstaat om de evolutie van de werkzaamheden van de begrafenisondernemers te bekijken om hiervan overtuigd te worden. De dood is weer op het toneel verschenen. Hoe zouden we er niet door getroffen kunnen worden ? Hoe zouden we niet overweldigd kunnen worden wanneer

degenen die we beminnen, sterven ? Maar zijn we, als leerlingen van Christus, voldoende overtuigd dat de dood niet het einde van alles is, dat er de overgang is naar de Vader, in een diep verlangen van verbondenheid met de Zoon in de Geest ? Van daaruit is de dood niet noodzakelijkerwijze iets om angst voor te hebben. Ik houd ervan te kijken naar Bernadette. Haar leven was getekend door armoede en fysieke broosheid, door lijden. Maar ook door haar levensdorst, door haar vrijheid ten aanzien van degenen die groter waren, door haar aanvaarding van haar eigen situatie, nooit zonder innerlijke strijd, uiteindelijk door haar verlangen om God te zien. Onze bedevaarten moeten uitdrukking geven aan deze christelijke hoop. Het thema van 2021, verdergaande op dat van vorig jaar, dat heel weinig beleefd werd omdat er geen bedevaarten waren, « *Ik ben de Onbevleete Ontvangenis* », zal ons hierbij helpen. De Onbevleete is de afbeelding van het plan van God die verlangt dat allen zijn liefde zouden kunnen ontvangen in volheid, en dat ons eraan herinnert dat onze staat van oorspronkelijke onschuld, vóór de eerste zonde, zal hersteld worden, en dat dit gebeurt iedere keer wanneer we ons met God verzoenen.

Goede vrienden,

Met deze woorden, waarbij ik u dankbaar ben dat u ze met welwillendheid zou beluisteren, heb ik nog eens willen uitspreken waarvan u zelf al overtuigd bent : Lourdes is nooit zo actueel geweest als vandaag. De bedevaart naar de Stad van Maria is nooit zo belangrijk geweest als in deze moeilijke tijden. Ik wil natuurlijk de verantwoordelijkheid van elkeen respecteren en als ik in mijn tussenkomsten de indruk zou kunnen hebben gegeven degenen die niet zijn kunnen komen te culpabiliseren, dan wil ik u heel oprecht vragen om mij daarvoor te willen verontschuldigen. Dat was helemaal niet mijn bedoeling, maar ik ben zozeer overtuigd van de schoonheid, de grootsheid, het belang en het nut voor onze wereld van wat we hier beleven dat ik zou willen dat niemand ervan verstoken zou blijven. Het komt me voor dat ik Maria tot Bernadette hoor zeggen : « *Ga aan de priesters zeggen dat er hier een kapel gebouwd wordt en dat men hier in processie komt* ». Ik weet dat u er alles voor doet om de bedevaarders vanuit uw bisdommen en bedevaarten en de zieken met wie u contact hebt, te laten delen in de genade van deze plaats.

De mensenstromen zijn er nu niet meer maar ze zullen terugkomen, daarvan ben ik zeker, met kracht, met enthousiasme, ongetwijfeld op een andere manier maar met evenveel vurigheid. Wij zijn gereed om te onthalen, om te begeleiden, om de weg te wijzen. We hebben veel geleerd vanuit de voorbije maanden. En we zullen nog veel meer bijleren door naar u te luisteren en met u te overleggen.

Onze pastoraal was sterk getekend door het onthaal van individuele bedevaarders die het Heiligdom hebben bezocht. Wanneer het Heiligdom vol is en vibreert door het gebed van de georganiseerde bedevaarten, zijn de individuele bezoekers wat meer onzichtbaar. Hun aanwezigheid in de voorbije maanden was evenwel luisterrijk. Omdat ze vaak niet weten wat er hier beleefd wordt, moeten we niet zozeer afwachten en onthalen, maar veeleer naar hen toe stappen en naar buiten treden. Naar buiten treden om hen te ontmoeten, om hen te begeleiden, om hen te laten zien, om hen uit te leggen. Dat is een heel andere ervaring maar ook heel verrijkend, ook al lijkt het soms wat 'ondankbaar'. Maar juist daar zien we de functie van de evangelisatie van de heiligdommen waarover paus Franciscus spreekt in zijn *Motu Proprio Sanctuarium in Ecclesia* in 2017. We zouden deze nieuwe missie nooit ten uitvoer kunnen brengen indien de in het Heiligdom aanwezige religieuze gemeenschappen daar niet samen met ons hun deel hadden gehad. Hun verscheidenheid van charisma's, van oorsprong

en van taal is een ware rijkdom en ik wil hen ten diepste bedanken voor hun betrokkenheid in al deze maanden. Mijn erkentelijkheid gaat ook uit naar de hospitaliers die, uit respect voor hun eigen missie bij het onthaal van de bedevaarders, op een sterke manier hebben bijgedragen aan de kwaliteit van dit onthaal. Dank aan de diocesane en ondersteunende hospitaliteiten, waarbij ik heel eenvoudig die van de Bigorre en Basco Béarnais vermeld die altijd weer beschikbaar zijn. Ik denk ook aan het werk dat we verrichten met de HNDL die me zo vruchtbaar en productief lijkt. Met elkaar spannen we ons in voor dezelfde opdracht. Dank aan Daniel PEZET en aan het bureau van de HNDL voor hun betrokkenheid in het leven van het Heiligdom.

Enkele woorden geven uitdrukking aan de geestesgesteldheid waarin we ons vandaag bevinden. Ik wil er enkele in de verf zetten :

- Vertrouwen : ja, we hebben het volle vertrouwen in de toekomst. Wij weten dat de bedevaarders op de plaats van afspraak zullen zijn. Misschien niet zoals we het zouden willen, vanaf de opening van het seizoen in april, maar een beetje later, in de zomer. Met de Prefect en de burgemeester van Lourdes, die ik van harte begroet, zien we ernaar uit dat vanaf juni een reële activiteit de stad zal toelaten om opnieuw te herleven, want ze heeft er nood aan. De crisis die we beleven in het territorium van Lourdes is enorm, en mijn gedachten gaan vandaag dan ook uit naar de beroepskrachten in de sociale sector die deze crisis met veel angst beleven en de seizoenswerkers van wie de toekomst onzeker is. Waar we dat kunnen en met eerbied van de verantwoordelijkheden van elkeen doen we ons best om samen te werken, om te kijken naar morgen en vernieuwende voorstellen te doen. U weet dat de stad Lourdes het voorwerp was van bijzondere maatregelen in het heractiveringsplan van de Overheid. Wij willen onze bijdrage verlenen aan deze heractivering door onze voorstellen opnieuw aan te bieden en mee te werken in overeenstemming met de beroepskrachten in de sociale sector en de publieke autoriteiten. Sta me daarbij toe om de Prefect van de Hautes-Pyrénées te danken, Rodrigue FURCY, en de Onderprefect van Argelès-Gazost, Didier CARPONCIN, voor hun welwillende bekommernis ten aanzien van het Heiligdom en voor onze voortreffelijke relaties. Omdat we in aanmerking kwamen voor bepaalde hulpverleningen vanwege de Overheid is het Heiligdom hierdoor goed geholpen. Maar het is ook en vooral de buitengewone milddadigheid van gelovigen, van bedevaarders die ons toelaat om de economische toekomst van het Heiligdom met vertrouwen tegemoet te zien. Natuurlijk is het exploitatietekort van dit jaar, dat dicht bij de 4,5 miljoen euro komt, enorm, maar de financiële structuur van het Heiligdom is voldoende solide opdat we deze klip kunnen doorstaan. Deze crisis nodigt ons uit om nieuwe talenten aan te wenden, in het bijzonder om aanwezig te zijn in de sociale netwerken, en op die manier onze bekendheid nog te doen toenemen maar ook om de diversificatie van onze hulpbronnen te professionaliseren. Van ganser harte een groot dank-u-wel aan al onze donateurs. U kent Lourdes, het is een veelheid aan kleine gaven, zoals een snoer van allemaal kleine parels van grote waarde, en er zijn enkele mecenasen wier gehechtheid aan het Heiligdom evenzeer aandoenlijk is.
- Veiligheid : deze veiligheid danken we aan de bedevaarders, maar ook aan al degenen die op de site van het Heiligdom werkzaam zijn, en in het bijzonder aan degenen die

deel uitmaken van de werkgemeenschap. Hoeveel verschillende bezettingsplannen van de site van het Heiligdom waren er niet in voege sinds het begin van de crisis ? Ik weet het niet precies, maar elke keer wanneer de samenkomstlimieten veranderden, moesten we – in overleg met de autoriteiten van de prefectuur en van de gezondheid – onze organisatie, het beheer van mensenstromen, de beschikbaarheid van de plaatsen voor de eredienst of voor samenkomsten opnieuw herzien. Zo hebben we onder andere een nieuw vorm gegeven aan de verzoeningskapel om meer ruimte en verluchting te verschaffen.

Deze veiligheid is essentieel ; ze heeft er ons toe gebracht om het gezondheidscharter in voege te brengen, gecertificeerd door het Bureau Veritas, dat de verbintenissen van elkeen vastlegt. We hebben het opgevat in een globale visie, dat wil zeggen in de vorm van een 'keten', want deze veiligheid moet er zijn voor de bedevaart vanaf het vertrek bij hem thuis tot aan zijn terugkomst, passerend langs de transportmiddelen en de logementsplaatsen. Natuurlijk kunnen wij vanuit onze kant enkel zekerheid verschaffen omtrent datgene waarvoor wij verantwoordelijk zijn, maar we weten dat deze bekommernis gedeeld wordt door al onze partners : de hoteliers, de SNCF, de autobusbedrijven, de luchthaven, de handelaars, enz. Dit charter wil geen keurslijf zijn maar de uitdrukking van de wil van het Heiligdom om iedereen in staat te stellen om op serene manier te komen bidden aan de Grot en de sterke momenten van het leven van een bedevaart te kunnen beleven. Het charter zal vast en zeker evolueren overeenkomstig de vragen van de autoriteiten. Het zal op elk ogenblik een steunpunt zijn, want ik denk dat – zelfs wanneer eens de crisis voorbij is – bepaalde reflexen van nut zullen blijven. Mag ik u vragen om het u zelf meester te maken en het te maken tot een werktuig ook in de communicatie met degenen die u naar Lourdes wilt brengen, om de ernst te tonen waarmee het Heiligdom hen wil onthalen? Ik dank allen die aan de redactie ervan hebben meegewerkt en allen die waken over de toepassing ervan. We zullen in de loop van deze Dagen nog de gelegenheid hebben om hier verder over te spreken.

- Flexibiliteit. We zijn allemaal onderworpen aan dezelfde inperkingen. De onzekerheid die we beleven is dezelfde als de uwe ; aan elkeen worden er veranderingen opgelegd. Zélf heb ik mij enkele jaren geleden het wachtwoord opgelegd dat bestaat uit drie letters : SPA soepelheid (souplesse) – geduld (patience) – aanpassing (adaptation). Wij willen zo flexibel mogelijk zijn om tegemoet te komen aan onverwachte omstandigheden en om op al uw vragen te antwoorden. We zullen niet aan alles kunnen beantwoorden maar deze grondhouding van soepelheid is wel fundamenteel. Daarom mag u zeker van zijn.
- Creativiteit. U kunt zich wel voorstellen dat een crisis als die we nu doormaken, ons uitnodigt om werkwijzen die we ons voorgoed leken eigen gemaakt te hebben, op een nieuwe manier te overdenken. Ik heb al gesproken over het onthaal van de individuele bedevaarders, de herinrichting van de verzoeningskapel, de missies Onze-Lieve-Vrouw van Lourdes waarop we nog gaan terugkomen, maar de vindingrijkheid heeft zich op nog vele andere manieren getoond. Omdat de bedevaarders niet naar Lourdes konden komen, diende Lourdes tot bij hen te gaan. Het uitzenden van het rozenkransgebed, liturgische vieringen en conferenties was belangrijk om een band met Lourdes te bewaren. Het virtuele zal de werkelijkheid nooit vervangen, en ik ben ervan overtuigd

dat men geen bedevaart kan doen door in zijn zetel te blijven ; maar de audio-visuele middelen, de sociale netwerken en de verbinding via de media zijn buitengewone manieren om een boodschap met de kracht als die van Lourdes door te geven. Met verrukking bewaar ik mijn herinnering het project Lourdes United, op 16 juli van vorig jaar, de eerste digitale wereldwijde bedevaart, die op een heel levendige manier heel wat aspecten van wat we hier beleven, heeft getoond en die tientallen miljoenen mensen die van Lourdes houden, in de mogelijkheid heeft gesteld om met elkaar verbonden te zijn in gebed.

Ook de processies moesten op een nieuwe manier opgevat worden om de afstandsregels te respecteren, en dit denkwerk is nog maar pas aangevangen. De processies maken deel uit van de elementen van het leven van het Heiligdom waar men niet buiten kan. De Mariale kaarsjesprocessie heeft een krachtige emotionele impact en ik geloof dat we nog verder kunnen gaan inzake het aanbod dat we 's avonds in het Heiligdom doen. We zullen de gelegenheid hebben om nog verder te spreken over de « Nachten van Lourdes ». Ik ben er zeker van dat daar een rijk potentieel ligt. Op dezelfde manier kan de eucharistische processie, nu velen er de betekenis niet meer van begrijpen, een nieuwe kracht krijgen als de zieken er weer werkelijk het hart van vormen. Het is Christus die zich te midden van de zieken begeeft en hen vrede en genezing schenkt. Weet u, een crisis heeft altijd ook iets nuttigs. Ik ben ook getuige van de schranderheid waarvan u blijk hebt gegeven bij het uitdenken van nieuwe vormen van bedevaart en op die manier degenen die niet mee konden komen, de mogelijkheid hebt gegeven om met u verbonden te zijn door het ontwikkelen van een gans netwerk rond Lourdes. Dit is voor mij een echte bron van verrukking. Ik ben er zeker van dat deze schranderheid nog zal voortgaan. Men gaat niet meer op bedevaart zoals vroeger. De bedevaarders die naar het Heiligdom gekomen zijn, drukken hun verlangen uit om veel meer te kunnen herademem, met een tijdsinvulling die minder strak is, om te kunnen bidden, om in de natuur te wandelen, om de stad in te gaan, wat weet ik ? Weet in elk geval dat de chapelains in dienst van het onthaal van de bedevaarders, bereid zijn om u bij te staan in dit denkwerk en in het ten uitvoer brengen ervan.

Om dit alles in de praktijk te brengen leek het ons date en nieuwe vorm van bestuur noodzakelijk was in de leiding van het Heiligdom. De directie bestaat nu uit een beperktere groep rond Guillaume DE VULPIAN, directeur van het Heiligdom, die deze opdracht gaat opnemen met 4 departementen die wezenlijk lijken te zijn : het onthaal, de communicatie en fondsenwerving, het beheer van de site en de algemene afvaardiging. Zoals Guillaume kennen de verantwoordelijken van deze departementen mijn vertrouwen en mijn beslistheid om samen de uitdagingen aan te gaan die op ons wachten. Ze zullen allen te uwer beschikking zijn. Ik dank van harte Guillaume en de verschillende ploegen voor de grote kwaliteit van hun samenwerking.

- Toekomstperspectief. Er zal een dag komen dat de moeilijke momenten die we nu doormaken, niet meer dan een boze herinnering zullen zijn. Die dag is nog niet daar, maar de huidige crisis mag er ons niet van weerhouden om al te denken aan morgen. Ik heb daarbij voor ogen de horizon 2030. Ik zou willen dat we – ook samen met u – zouden nadenken over hetgeen het Heiligdom moet worden om te beantwoorden aan de noden van de komende tien jaar. Wat zijn de investeringen die prioritair zijn ? Welke banden moeten we op een bijzondere manier aanknopen ? Welke oproepen

moeten we ter harte nemen ? We weten allemaal dat zich aan de gezondheidscrisis een economische crisis toevoegt die zeer belangrijke sociale weerklanken zal hebben. Wat kan het Heiligdom in het werk stellen om antwoord te geven aan de behoeften van wie het meest in nood is ? De naastenliefde is vindingrijk. Het is noodzakelijk dat we ook op dit vlak vindingrijk zijn en er samen met anderen aan werken. In dit verband ben ik verheugd om de werkgroep die vorm heeft gekregen om te werken met de jaarthema's met de allerarmsten. Hun inbreng zal gehoord moeten worden. Zij heeft een grote rijkdom. De bedevaarten ondervinden dat en ik zou willen dat dit denkwerk ter beschikking zal worden gesteld van allen.

Dit denkwerk betreft eveneens de inrichting van de site opdat ze steeds beter aangepast zou zijn aan de noden en aan de oproepen. De vernieuwing van de klokkentoren van de basiliek van de Onbevleete Ontvangenis was nodig, maar ze is ook een teken : teken van het belang van deze kerk, die het antwoord was op de vraag van de Maagd, teken van de vitaliteit van het Heiligdom, teken van van het feit dat we er ons van bewust zijn dat het architecturale patrimonium voor sommige mensen de toegangspoort is tot de boodschap van Lourdes.

In dit toekomstperspectief is het onthaal van de jongeren prioritair. Zij zijn nu reeds de Kerk van vandaag. Velen hebben niet meer het geluk gehad een grootmoeder te hebben die hun gesproken heeft over haar bedevaarten, maar we moeten ook hen in de gelegenheid stellen om hier een krachtige spirituele ervaring te beleven. Om deze noodzaak van het onthaal van de jongeren te verbinden met de wens om de Paviljoens meer te verbinden met het leven van het Heiligdom, gezien ook hun wat afgelegen ligging hun werking niet altijd ten goede komt, is het idee geboren van het « Voorplein van de heilige Bernadette ». Het zal een plaats van onthaal en van samenzijn worden in de Hemicycle en in de lokalen eromheen, wijd opengesteld en met een uitgebreid aanbod.

Ik wil nogmaals zeggen hoezeer ik geloof dat deze toekomstvisie er ons weer toe moet brengen om het onthaal van fysiek of psychisch zieken te herdenken want ook dezen hebben nood aan de vrede die men hier beleeft. De herstructurering die gaande is in de logeerplaatsen beantwoordt aan dit doel. Maar muren volstaan niet. Er zijn mensen nodig die hen onthalen en die een ziel geven aan deze ruimtes.

Goede vrienden,

Ik zou ongetwijfeld nog vele dingen met u willen delen want zo boeiend en dynamiserend is de missie van de rector van dit Heiligdom. Hier houd ik evenwel halt. Ik zeg u nog een keer dat u hier in het Heiligdom bij u thuis bent want Lourdes behoort niemand toe. Ik geloof in de schoonheid van deze plaats. Ik geloof in het belang ervan voor de Kerk en voor de wereld. Ik geloof dat het gezang en het geroep weldra weer zullen weerklanken op de Esplanade. « *Ik heb voor u een toekomst en een hoop gereed gemaakt* » , zegt God tot zijn volk in Ballingschap. Lourdes is een plaats van hoop. Lourdes heeft een beloftevolle toekomst. Dank dat u er samen met ons aan wilt bouwen.